

ผลของการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและผลสัมฤทธิ์
ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นางสาวปฐมาริตา นาใจคง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0539-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF THE MIND MAPPING AND SELF-REGULATION ON ATTITUDES AND THAI
LANGUAGE LEARNING ACHIEVEMENT OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS

Miss Patamathida Najaikong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Psychology

Department of Foundations of Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

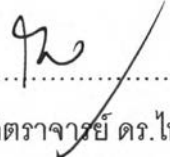
Academic Year 2001

ISBN 974-17-0539-5

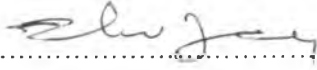
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและ
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โดย นางสาวปฐมาธิดา นาใจคง
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

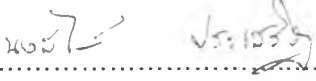

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นงลักษณ์ ประเสริฐ)

ปฐมฤดา นาใจคง : ผลของการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (EFFECTS OF THE MIND MAPPING AND SELF-REGULATION ON ATTITUDES AND THAI LANGUAGE LEARNING ACHIEVEMENT OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ , 203 หน้า. ISBN 974-17-0539-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษก จำนวน 60 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 15 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง กลุ่มทดลองที่ 3 ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการฝึกการกำกับตนเอง กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกใดๆโดยสอนตามปกติ ผู้วิจัยทำการทดสอบทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One -Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา (กลุ่มทดลองที่ 1) กลุ่มที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง (กลุ่มทดลองที่ 2) และกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการฝึกการกำกับตนเอง (กลุ่มทดลองที่ 3) มีคะแนนทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยและคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก (กลุ่มควบคุม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา (กลุ่มทดลองที่ 1) กลุ่มที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง (กลุ่มทดลองที่ 2) และกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการฝึกการกำกับตนเอง (กลุ่มทดลองที่ 3) มีคะแนนทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยและคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกันกับนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง
4. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการฝึกการกำกับตนเองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา กลุ่มที่ได้รับการฝึกกำกับตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการฝึกการกำกับตนเองมีคะแนนทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา...สารัตถศึกษา.....

สาขาวิชา....จิตวิทยาการศึกษา....

ปีการศึกษา .... 2544.....

ลายมือชื่อนิสิต...ปฐมฤดา นาใจคง.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...นิรันดร์ แสงสวัสดิ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4183865427 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEY WORD : MIND MAPPING/SELF-REGULATION/ATTITUDES/LEARNING ACHIEVEMENT

PATAMATHIDA NAJAIKONG : EFFECTS OF THE MIND MAPPING AND SELF-REGULATION ON ATTITUDES AND THAI LANGUAGE LEARNING ACHIEVEMENT OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NIRAN SANGSAWAT, 203 pp. ISBN 974-17-0539-5

The purpose of this research was to study the effects of mind mapping and self- regulation on attitude and toward their subject and Thai learning achievement of Mathayom Suksa one students. The subjects were 60 of Mathayom Suksa one students from Boployratchadapiseak school. They were randomly assigned into the experimental 3 groups and the control group with fifteen students in each group. The first experimental group was trained by using the mind mapping technique. The second experimental group was trained by self-regulation and The third experimental group was trained by using the mind mapping technique and self-regulation. No trained was employed in the control group. All subjects were pretested and posttested on attitude and Thai learning achievement. The testing scores were analyzed by using the t-test and one – way analysis of variance.

The results were as follows :

1. The students in the first, second and third experimental group obtained higher scores on attitude and Thai learning achievement in the posttest than those in the control group at .01 significant level.
2. The students in the first, second and third experimental group obtained higher scores on attitude and Thai learning achievement in the posttest than their on the pretest at .01 significant level.
3. The students in the first experimental group not obtained higher significant scores Thai learning achievement in the posttest than those of the students in the second experimental group.
4. The students in the third experimental group obtained higher scores Thai learning achievement in the posttest than those of the students in the first experimental group and the second experimental group at .05 significant level.
5. The attitude scores of the first , second and third experimental group were not significant at .01 level.

Department Foundations of Education
Field of study Educational Psychology
Academic year 2001

Student's signature.....*Patamathida NajaiKong*
 Advisor's signature.....*Niran Sangsawat*
 Co- advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำวิจัย ด้วยความเมตตากรุณา เสียสละ และเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และรองศาสตราจารย์ นงลักษณ์ ประเสริฐ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ตามรายนามที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษกและโรงเรียนหนองปรือพิทยาคม ที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ที่ได้ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยเสมอมา โดยเฉพาะคุณแสงอรุณ ประสพกาญจน์ ผู้เป็นกัลยาณมิตรและที่ปรึกษาที่ให้ความห่วงใยแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนหนองไผ่ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ลาศึกษาต่อในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณกัจวัฒน์ แสนศรีระ ผู้เป็นกำลังใจในยามท้อแท้ เหน็ดเหนื่อย และคอยช่วยเหลือให้ความห่วงใยเอื้ออาทรด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ - คุณแม่ และน้องสาว ที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใยเอาใจใส่ดูแล ตลอดจนให้โอกาสที่ดีทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปฐมธิดา นาใจคง

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การดำเนินการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	88
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	118
ภาคผนวก ค ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย...	120
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	123
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนผังทางปัญญาของนักเรียนกลุ่มทดลอง.....	197
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	203

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงแบบแผนการวิจัย.....	52
2 แสดงความเที่ยงและความตรงของแบบวัดทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย.....	59
3 แสดงคาบเรียนการนำเทคนิคแผนผังทางปัญญา (กลุ่ม 1) การทำกับตนเอง (กลุ่ม 2) การใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาร่วมกับการทำกับตนเอง (กลุ่ม 3) และเรียนตามปกติโดยไม่ได้รับการฝึกใดๆ(กลุ่ม 4).....	67
4 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดผล สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	72
5 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดผล สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	73
6 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดผล สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองที่ 3 และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	74
7 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดผล สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และ กลุ่มทดลองที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง.....	75
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชา ภาษาไทยระหว่างของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มทดลองที่ 3 และ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	76
9 ผลของการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบ วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	77
10 ผลของการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบ วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ผลของการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของดูเกี.....	79
12 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัด ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	80
13 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัด ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	81
14 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัด ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 3 และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	82
15 ผลของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดทัศนคติ ต่อวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มทดลองที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง.....	84
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ระหว่างของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มทดลองที่ 3 และ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	85
17 ผลของการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยของคะแนน ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	86
18 ผลของการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยของคะแนน ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	87
19 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก(R) เป็นราย ข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย.....	121

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P)	23
2 แสดงกระบวนการช่วยในกระบวนการกำกับตนเอง.....	27
3 แสดงองค์ประกอบของทัศนคติ.....	34